

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-III-272/2016

Zagreb, 21. travnja 2016.

Republika Hrvatska
TRGOVAČKI SUD U SPLITU
SPLIT
IZ RUKE
25-04-2016
Pratno pošte

Predano za poštu:
POŠTA
Broj prijave:
Telefonski broj:

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Snježana Bagić, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Marko Babić, Antun Palarić, Duška Šarin i Miroslav Šeparović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Tomislav Baus iz Splita, vlasnik i zastupnik po zakonu stečajnog dužnika (trgovačkog društva ATRIUM SPALATUM d.o.o.) do dana nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka, kojeg zastupa Ivo Farčić, odvjetnik u odvjetničkom društvu Farčić i Šarušić u Zagrebu, na sjednici održanoj 21. travnja 2016. jednoglasno je donio

ODLUKU

- I. Ustavna tužba se odbija.
- II. Danom donošenja ove odluke prestaje važiti rješenje Ustavnog suda broj: U-III-272/2016 od 28. siječnja 2016.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Pravodobnu i dopuštenu ustavnu tužbu podnio je Tomislav Baus iz Splita, vlasnik i zastupnik po zakonu stečajnog dužnika, ATRIUM SPALATUM d.o.o. (u daljnjem tekstu: podnositelj), kojeg zastupa Ivo Farčić, odvjetnik u odvjetničkom društvu Farčić i Šarušić u Zagrebu.

Ustavna tužba podnesena je protiv rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Visoki trgovački sud) broj: PŽ-5024/15-5 od 14. srpnja 2015., kojim je u stečajnom postupku povodom prijedloga vjerovnika, trgovačkog društva VICTA d.o.o. iz Splita, za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom ATRIUM SPALATUM d.o.o. iz Splita, odbijena žalba podnositelja kao neosnovana te je potvrđeno rješenje Trgovačkog suda u Splitu broj: St-159/14 od 8. lipnja 2015. Navedenim prvostupanjskim rješenjem otvoren je stečajni postupak nad dužnikom 8. lipnja 2015. u 14 sati, kada je oglas o otvaranju stečajnog postupka objavljen na oglasnoj ploči suda, za stečajnog upravitelja imenovana je Meri Šitić iz Splita, pozvani su stečajni vjerovnici da u određenom roku prijave svoje tražbine stečajnom upravitelju, razlučni i izlučni vjerovnici da obavijeste stečajnog upravitelja o svojim

pravima, a dužnici stečajnog dužnika da svoje obveze izvrše bez odgode stečajnom upravitelju za stečajnog dužnika, određeno je vrijeme i mjesto održavanja općeg ispitnog i izvještajnog ročišta, određena je zabilježba otvaranja stečajnog postupka u zemljišnim knjigama i upis te zabilježbe te je određeno da će se rješenje o otvaranju stečajnog postupka upisati u sudski registar i objaviti u "Narodnim novinama".

Podnositelj u ustavnoj tužbi ističe povredu ustavnog prava na pravično suđenje, zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

Kako bi provjerio osnovanost navoda ustavne tužbe podnositelja, Ustavni sud je zatražio spis od Trgovačkog suda u Splitu. U svojem odgovoru, dopisom od 16. prosinca 2015., Trgovački sud u Splitu obavijestio je Ustavni sud da je spis otpremljen Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, radi odlučivanja o podnesenoj reviziji podnositelja. Ustavni sud je dana 23. prosinca 2015. podnositelju poslao revizijsko pismo u kojem ga obavještava da zastaje s postupkom jer nije ispunjena pretpostavka o iscrpljenom pravnom putu, te ga upućuje da, ovisno o ishodu revizijskog postupka, može podnijeti prijedlog za nastavak ustavnosudskog postupka.

Na temelju članka 67. stavka 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) podnositelj je podnio i prijedlog za privremenu odgodu izvršenja osporenog rješenja Visokog trgovačkog suda, kojemu je Ustavni sud udovoljio rješenjem broj: U-III-272/2016 od 28. siječnja 2016. uz obrazloženje u kojem se, između ostalog ističe:

"... konkretni ustavnosudski postupak zahtijeva razmatranje opsežnog spisa predmeta, s aspekta mogućih povreda ustavnih prava podnositelja, koja su u ustavnoj tužbi opširno argumentirana. Radi se o složenom predmetu u kojemu je potrebno učiniti uvid u spis Trgovačkog suda u Splitu, koji trenutno Ustavnom sudu nije dostupan jer se nalazi pred Vrhovnim sudom radi donošenja odluke o reviziji podnositelja. Također, potrebno je analizirati opširnu ustavnu tužbu i osporeno rješenje Visokog trgovačkog suda, kao i odluke koje su mu prethodile te eventualno provesti druge radnje tijekom ustavnosudskog postupka.

Iz navoda ustavne tužbe proizlazi da bi izvršenjem osporenih rješenja Trgovačkog suda u Splitu i Visokog trgovačkog suda za podnositelja mogle nastati teške gospodarske posljedice zbog otvaranja stečajnog postupka. Otvaranjem stečajnog postupka nad podnositeljem, a da prethodno nije provedena sudska kontrola zakonitosti osporenih rješenja, za podnositelja bi mogla nastati teško otklonjiva šteta."

Kako je u međuvremenu, dana 3. ožujka 2016. Vrhovni sud Republike Hrvatske donio rješenje broj: RevT-418/2015, kojim se revizija podnositelja odbacuje kao nedopuštena, Ustavni sud je, nastavio s ustavnosudskim postupkom, sukladno traženju podnositelja.

Za potrebe ustavnosudskog postupka, a na temelju članka 69. alineje 3. Ustavnog zakona, ponovno je zatražen spis Trgovačkog suda u Splitu broj: St-159/14, koji je Ustavni sud zaprimio dana 25. ožujka 2016.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

3. Uvidom u dostavljeni spis predmeta, Ustavni sud je utvrdio da je kod Trgovačkog suda u Splitu dana 24. siječnja 2014. zaprimljen prijedlog razlučnog vjerovnika VICTA d.o.o. Split za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom, ATRIUM SPALATUM d.o.o. Split. U prijedlogu je navedeno da vjerovnik od dužnika potražuje iznos od 1.779.000,00 eura, od čega 1.500.000,00 eura na ime glavnice i 279.000,00 eura na ime kamate, sve temeljem ovršnog ugovora o zajmu potvrđenog od strane javnog bilježnika pod brojem: OV-4196/2011 i temeljem rješenja o ovrsi Općinskog suda u Splitu broj: Ovr-914/13. Slijedom navedenog, vjerovnik je predložio otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom te određivanje mjere osiguranja dužniku postavljanjem privremenog stečajnog upravitelja i zabranom raspolaganja imovinom dužnika bez prethodne suglasnosti stečajnog suca ili privremenog stečajnog upravitelja.

Nadalje je utvrđeno da je rješenjem Trgovačkog suda u Splitu broj: St-14/2014 od 11. veljače 2014. taj prijedlog vjerovnika odbačen, a koje je rješenje ukinuto rješenjem Visokog trgovačkog suda broj: PŽ-1764/14-3 od 11. ožujka 2014. Valja napomenuti i to da je rješenjem prvostupanjskog suda broj: St-101/2013 od 17. listopada 2013. godine pravomoćno odbijen prijedlog vjerovnika za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom uz obrazloženje da vjerovnik nije učinio vjerojatnim da svoju tražbinu neće moći namiriti iz vrijednosti založenih nekretnina (odluka potvrđena rješenjem Visokog trgovačkog suda broj: PŽ-9236/13-3 od 3. prosinca 2013.). U brojnim podnescima sudu vjerovnik je ustrajao na prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom, navodeći u bitnom da je dužniku blokiran račun na iznos od 110.000.000,00 kuna prema Potvrdi FINA-e od 22. listopada 2012. godine te prema Izvješću privremene stečajne upraviteljice. Vjerovnik je također ukazao na činjenicu da je dužnik dana 7. ožujka 2014. godine uputio prijedlog FINA-i za otvaranje postupka predstečajne nagodbe.

Iz rješenja FINA-e, Regionalni centar Zagreb od 29. svibnja 2014. godine proizlazi da je to tijelo odbacilo prijedlog dužnika za otvaranje postupka predstečajne nagodbe, pozivom na članak 49. stavak 1. točku 6. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi ("Narodne novine" broj 108/12., 144/12. i 81/13.; u daljnjem tekstu: ZFPPN). Rješenjem Trgovačkog suda u Splitu broj: St-14/2014 od 15. srpnja 2014. godine određen je prekid postupka u ovoj pravnoj stvari do pravomoćnog okončanja postupka povodom prijedloga dužnika za otvaranje postupka predstečajne nagodbe ili kad sud ustanovi da više ne postoje razlozi da se čeka na završetak tog postupka. Ova odluka ukinuta je rješenjem VTS-a broj: PŽ-6588/14-4 od 9. rujna 2014. godine i predmet je vraćen na ponovni postupak. Iz rješenja Ministarstva financija, Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak od 23. srpnja 2014. proizlazi da je odbijena žalba dužnika izjavljena protiv rješenja FINA-e od 29. svibnja 2014. godine, a kojim je odbačen prijedlog dužnika za otvaranje postupka predstečajne nagodbe.

Iz Potvrde FINA-e od 24. travnja 2014. godine o blokadi računa i novčanih sredstava podnositelja proizlazi da je na računima i novčanim sredstvima ovršenika na dan izdavanja Potvrde evidentirano 549 dana neprekidne blokade, odnosno ukupno 180 dana blokade u prethodnih šest mjeseci zbog nepodmirenih osnova za plaćanje, evidentiranih u Očevidniku redoslijeda za plaćanje, a nepodmirene obveze na dan

izdavanja Potvrde da iznose 141.477.245,47 kuna. Rješenjem suda broj St-159/2014 od 7. studenoga 2014. godine pokrenut je prethodni postupak radi utvrđenja uvjeta za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom. U podnesku od 6. listopada 2014. godine vjerovnik je ustrajao u prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom, dok se dužnik također pisanim putem izjasnio o postojanju uvjeta za otvaranje stečajnog postupka navodeći u bitnom da prijedlog nije valjan i nije osnovan jer da za otvaranje stečajnog postupka nisu ispunjeni zakonski uvjeti.

Iz izvješća o solventnosti na dan 24. studenog 2014. proizlazi da je na taj dan na računu dužnika evidentirano stanje sredstava u iznosu od 48.992,92 kuna, da je dužniku račun u neprekidnoj blokadi 0 dana te da je račun u proteklih šest mjeseci bio u blokadi 156 dana. Predlagatelj je i dalje ustrajao u prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom, navodeći da je FINA u međuvremenu potpuno protuzakonito i neosnovano donijela rješenje o privremenoj mjeri deblokade računa u postupku predstečajne nagodbe. Dalje iz postupka proizlazi da je dužnik dana 8. rujna 2014. FINA-i ponovno podnio prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe. Iz rješenja FINA-e, Regionalni centar Zagreb od 11. prosinca 2014. proizlazi da je to tijelo odbacilo prijedlog dužnika. Iz Potvrde FINA-e od 23. ožujka 2015. proizlazi da dužnik ima u razdoblju dužem od 60 dana evidentirane neizvršene osnove za plaćanje koje je trebalo, na temelju valjanih osnova za plaćanje, bez daljnjeg pristanka dužnika, naplatiti s bilo kojeg od njegovih računa. Iz Potvrde FINA-e o blokadi računa i novčanih sredstava ovršenika od 23. ožujka 2015. proizlazi da je na računima i novčanim sredstvima ovršenika na dan izdavanja Potvrde evidentirano 102 dana neprekidne blokade, odnosno 136 dana blokade u prethodnih šest mjeseci zbog nepodmirenih osnova za plaćanje evidentiranih u Očevidniku redoslijeda za plaćanje, a nepodmirene obveze na dan izdavanja Potvrde da iznose 158.716.348,82 kuna.

Rješenjem Trgovačkog suda u Splitu broj: St-159/2014 od 2. travnja 2015. određena je mjera osiguranja na način da je dužniku postavljena privremena stečajna upraviteljica u osobi Meri Šitić iz Splita te je određeno da dužnik može raspolagati svojom imovinom samo uz njezinu prethodnu suglasnost. Također je određeno da je privremena stečajna upraviteljica dužna zaštititi i održavati imovinu dužnika, kao stručna osoba ispitati postoji li razlog za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom te posebno ispitati mogu li se imovinom dužnika pokriti troškovi stečajnog postupka, kao i dostaviti o svemu navedenom svoje pisano izvješće. U podnesku dužnika od 8. travnja 2015. navedeno je da je presudom Upravnog suda u Splitu broj: Uslpor-147/2014-15 od 12. ožujka 2015. poništeno rješenje Ministarstva financija, Samostalnog sektora za drugostupanjski upravni postupak od 23. srpnja 2014. godine i predmet je vraćen na ponovni postupak i odlučivanje.

Iz izvješća privremene stečajne upraviteljice od 27. travnja 2015. proizlazi da kod dužnika postoje sva tri stečajna razloga - nelikvidnost, nesposobnost i prezaduženost te da se iz prodaje raspoložive imovine mogu namiriti troškovi stečajnog postupka. Stečajna upraviteljica utvrdila je, uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju, da ukupna aktiva dužnika iznosi 109.041.233,68 kuna, a da ukupne obveze tog društva iznose 193.556.078,65 kuna. Vjerovnik je i dalje ustrajao u već iznesenom stavu da neće moći namiriti svoju tražbinu iz razlučnog prava. Rješenjem Visokog trgovačkog suda broj: PŽ-3167/15-3 od 28. travnja 2015. uvažena je žalba dužnika, ukinuto je rješenje Trgovačkog suda u Splitu broj: St-159/2014 od 2. travnja

2015. i predmet je vraćen na ponovno odlučivanje. Dužnik u podnesku sudu od 2. lipnja 2015. nadalje ponavlja razloge koje je već ranije isticao zbog kojih smatra da ne postoje uvjeti za otvaranje stečajnog postupka.

3.1. U daljnjem tijeku postupka Trgovački sud u Splitu donosi rješenje broj: St-159/2014 od 8. lipnja 2015, kojim se otvara stečajni postupak nad dužnikom. U njemu se, između ostalog, navodi:

"U odnosu na dopustivost prijedloga

... za ocjenu dopustivosti ovog stečajnog postupka, relevantno je utvrditi samo dvije bitne činjenice: kada je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka i kada je dužnik podnio prijedlog za otvaranje predstečajne nagodbe..

(...)

U konkretnom slučaju, prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom ATRIUM SPALATUM d.o.o. Split podnijelo je trgovačko društvo VICTA d.o.o. Split u svojstvu vjerovnika dana 24. siječnja 2014. godine i predmet je zaveden kod ovoga suda pod poslovnim brojem St-14/2014.

Rješenjem ovog suda poslovni broj St-14/2014 od 11. veljače 2014. godine prijedlog za otvaranje stečajnog postupka je odbačen, ali je ta odluka ukinuta rješenjem VTS RH broj 65.PŽ-1764/14-3 od 11. ožujka 2014. godine i predmet je vraćen ovom sudu na ponovno odlučivanje.

Do današnjeg dana u ovoj pravnoj stvari nije donesena pravomoćna odluka o prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka, odnosno još uvijek nije pravomoćno odlučeno o prijedlogu vjerovnika od 24. siječnja 2014. godine za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom ATRIUM SPALATUM d.o.o. Split.

Odredbom čl. 27. st. 2. ZFPPN-a propisano je da se postupak predstečajne nagodbe pokreće samo na prijedlog dužnika.

Dalje ovaj sud utvrđuje da je dana 7. ožujka 2014. godine dužnik ATRIUM SPALATUM d.o.o. Split FINA-i, RC Zagreb, podnio prvi prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe (list 204 spisa), a dana 8. rujna 2014. godine drugi prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe (list 446 -448 spisa).

Kako iz razloga pravne sigurnosti nije dopušteno istovremeno vođenje stečajnog postupka i postupka predstečajne nagodbe, odredbama ZFPPN-a prednost je dana onom postupku koji je prvi započet podnošenjem odgovarajućeg prijedloga. Kao što je već navedeno, u konkretnom slučaju ranije je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, pa se navodi dužnika o nedopuštenosti ovog postupka ukazuju u cijelosti neosnovanim. U tom smislu, ovaj sud ne nalazi relevantnom ni činjenicu da je Upravni sud u Splitu svojom presudom Uslpor-147/2014-15 od 12. ožujka 2015. godine (list 556-560 spisa) poništio rješenje tuženika Ministarstva financija RH, Samostalnog sektora za drugostupanjski upravni postupak, Klasa: UP/II-423-01/14-01/443, Ur. broj: 513-04/14-2 od 23. srpnja 2014. godine i predmet vratio na ponovan postupak i odlučivanje, kao niti činjenicu da je FINA rješenjem Klasa: UP-I/110/07/14-01/6357, Ur. broj: 04-06-15-6357-53 od 8. svibnja 2015. godine ponovno odbacila prijedlog dužnika za otvaranje postupka predstečajne nagodbe (list 941-42 spisa).

Valja napomenuti i to da je tijekom ovog postupka dužnik u više navrata isticao i prigovor presuđene stvari navodeći da je rješenjem ovoga suda broj 12. St-101/2013 od 17. listopada 2013. godine pravomoćno odbijen prijedlog VICTA d.o.o. Split za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom ATRIUM SPALATUM d.o.o. Split. Niti ovaj prigovor ovaj sud ne prihvaća te u tom smislu u cijelosti prihvaća stav VTSRH iskazan u odluci 65. PŽ-1764/14-3 od 11. ožujka 2014. godine prema kojem stečajni sudac ne može odbaciti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka samo zato što ga predlagatelj zasniva na istim činjenicama i dokazima kao i ranije podneseni prijedlog. Uostalom, kao što to primjećuje i VTSRH u citiranoj

odluci, predlagatelj u novom prijedlogu navodi nove činjenice i predlaže nove dokaze kojima nastoji učiniti vjerojatnim postojanje pretpostavke da se kao razlučni vjerovnik neće moći u potpunosti namiriti iz vrijednosti predmeta na kojem postoji razlučno pravo.

Slijedom navedenog, ovaj sud nalazi da je prijedlog predlagatelja - vjerovnika VICTA d.o.o. Split za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom ATRIUM SPALATUM d.o.o. Split dopušten.

U odnosu na osnovanost prijedloga

Ocijenom izvedenih dokaza u ovom predmetu, pregledom cjelokupne dokumentacije priložene spisu, kao i iz navoda stranaka iz dostavljenih podnesaka i izjava danih na održanom ročištu, ovaj sud smatra kako su se u konkretnom slučaju kumulativno ispunili potrebni uvjeti za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom.

(...)

Držeći da je predlagatelj svojim prijedlogom i njemu priloženim ispravama učinio vjerojatnim:

a) postojanje njegove tražbine prema vjerovniku (dostavom ovršnog Ugovora o zajmu od 25. rujna 2012. godine i vještava stalnih sudskih vještaka Stjepana Kolovrata i Ante Blaževića) u iznosu od preko 16 milijuna kn;

b) činjenice da se njegova tražbina neće moći potpuno namiriti iz predmeta na koji se odnosi njegovo razlučno pravo (dostavom nalaza i mišljenja stalnih sudskih vještaka za graditeljstvo Mije Tadinca i Nevena Kunjašića);

c) postojanje stečajnog razloga nesposobnosti za plaćanje dostavom Potvrde FINA-e od 24. siječnja 2014. godine (list 4 spisa), ovaj sud je rješenjem poslovni broj St-159/2014 od 7. studenog 2014. godine pokrenuo prethodni postupak radi utvrđenja uvjeta za otvaranje stečaja (list 288 spisa).

(...)

Prema ocjeni ovog suda, strankama u ovom postupku omogućeno je očitovanje o svim relevantnim činjenicama. Svoje pravo na očitovanje obje strane u postupku iskoristile su dostavom relevantne dokumentacije i iznošenjem vlastitih pravnih stavova.

a) u odnosu na vjerojatnost postojanja tražbine

Slijedom svega naprijed navedenog, a uzimajući u obzir da je dužnik u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka Jere Brkana, ovaj sud je mišljenja da je predlagatelj učinio nespornim, a ne samo vjerojatnim postojanje potraživanja prema dužniku sa naslova Ugovora o zajmu od 26. svibnja 2011. godine u iznosu od najmanje 1.910.933,10 EUR na dan 31. svibnja 2015. godine (odnosno 14.484.872,90 kn uzimajući u obzir srednji tečaj EUR-a po HNB-u na dan 29. svibnja 2015. godine).

b) u odnosu na vjerojatnost da se razlučni vjerovnik neće moći potpuno namiriti iz predmeta na koji se odnosi njegovo razlučno pravo

... ovaj sud utvrđuje da je i najviša vrijednost procijenjene dužnikove imovine na kojoj predlagatelj (vjerovnik) ima razlučno pravo (na iznos od 14.027.266,02 kn procijenjena od sudske vještakinje Adele Visković), manja i od najmanje vrijednosti predlagateljevog (vjerovnikovog) potraživanja (iznos od 14.484.872,90 kn na dan 31. svibnja 2015. godine kako utvrđuje sudski vještak Jere Brkan, a sve prema Ugovoru o zajmu od 26. veljače 2011. godine).

(...)

Kako je iskustveno poznato da su postignute cijene pri prodaji nekretnina (ili neku drugu stvar) u ovršnom ili stečajnom postupku u visokom stupnju vjerojatnosti niže od onih vještva procjenjivanih (pa i u značajno manjim iznosima), to ovaj sud i dodatno utvrđuje visoki stupanj vjerojatnosti da predlagateljeva tražbina ne bi bila u cijelosti namirena iz imovine dužnika, na koju on ima razlučno pravo, imajući u vidu da se stupanj te (ne)vjerojatnosti ne utvrđuje samo usporedbom dvaju odabranih usporedivih veličina (apsolutnih iznosa utvrđene tražbine i procijenjene vrijednosti

nekretnine), već i stupnjem vjerojatnosti njihovog stvarnog ostvarenja (u tim iznosima) u konkretnom okružju.

c) u odnosu na vjerojatnost postojanja stečajnog razloga

Iz Potvrde FINA-e o blokadi računa i novčanih sredstava ovršenika od 5. lipnja 2015. godine (list 1067 spisa) proizlazi da je dužniku na dan izdavanja potvrde (5. lipnja 2015. godine) evidentirano 176 dana neprekidne blokade, odnosno 176 dana blokade u prethodnih 6 mjeseci zbog nepodmirenih obveza za plaćanje evidentiranih u Očevidniku redoslijeda za plaćanje, a nepodmirene obveze da iznose 161.742.036,97 kn.

Kako je tijekom prethodnog postupka nedvojbeno utvrđeno postojanje aktivne legitimacije vjerovnika za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, kao i postojanje stečajnog razloga nesposobnosti za plaćanje dužnika iz čl. 4. st. 6. SZ-a te činjenice da dužnik ima imovinu koja ulazi u stečajnu masu (nekretnine), čijim unovčenjem bi se mogli podmiriti minimalno troškovi postupka, to su se u konkretnom slučaju ispunili uvjeti za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom."

3.2. Povodom žalbe podnositelja, Visoki trgovački sud donio je osporeno rješenje broj: PŽ-5024/15-5 od 14. srpnja 2015., kojim se žalba odbija kao neosnovana i potvrđuje prvostupanjsko rješenje. U obrazloženju osporenog rješenja, između ostalog se navodi:

"Pravilan je stav prvostupanjskog suda da se ovdje ne radi o presuđenoj stvari jer o prijedlogu kojim je pokrenut ovaj stečajni postupak, nije već pravomoćno odlučeno ...

Također je pravilan stav prvostupanjskog suda da prijedlog za pokretanje ovoga postupka nije nedopušten zato što je dužnik podnio prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe. Za pravilnu odluku suda o tom pitanju prvostupanjski je sud pravilno utvrdio dvije bitne činjenice: da je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka podnesen 24. siječnja 2014., a prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe 7. ožujka 2014. Samo u slučaju da je u vrijeme podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka već bio podnesen prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe, prijedlog za otvaranje stečajnog postupka bio bi nedopušten jer prema izričitoj odredbi članka 39. stavak 3. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi ('Narodne novine' broj 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13) do okončanja postupka predstečajne nagodbe nije dopušteno pokrenuti stečajni postupak. Prema odredbi članka 39. stavak 1. Stečajnog zakona stečajni postupak se pokreće prijedlogom vjerovnika (...), pa je u ovom konkretnom slučaju, stečajni postupak pokrenut na dan kada je vjerovnik podnio prijedlog za otvaranje tog postupka.

Okolnost da je dužnik podnio prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe nakon što je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka bio odbačen rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj St-14/2014 od 11. veljače 2014. ne može utjecati na dopuštenost prijedloga za otvaranje postupka predstečajne nagodbe, jer je to rješenje ukinuto rješenjem ovog suda poslovni broj PŽ-1680/14 od 11. ožujka 2014. Prema tome, sve dok o prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka nije pravomoćno odlučeno, ne može se smatrati da taj prijedlog ne postoji odnosno da nije podnesen ...

Suprotno žalbenim navodima prvostupanjski sud je utvrdio sve bitne činjenice i ispitao sve bitne okolnosti na temelju kojih je pravilno zaključio da je predlagatelj učinio vjerojatnim postojanje njegove tražbine u najmanjem iznosu od 14.484.872,90 kn i da svoju tražbinu, kao razlučni vjerovnik neće moći u cijelosti namiriti iz nekretnine na koju se odnosi njegovo razlučno pravo. Pri tome je prvostupanjski sud uzeo u obzir sva provedena vještačenja, kako ona obavljena na zahtjev stranaka,

tako i ona provedena u ovršnim postupcima ... Neosnovano žalitelj tvrdi kako je vrijednost nekretnine trebalo uvećati za pripadajući porez na dodanu vrijednost... jer je porez na dodanu vrijednost prihod državnog proračuna i ne može se uzeti u obzir prilikom procjene vrijednosti nekretnine. ... iz vrijednosti tog poreza predlagatelj kao razlučni vjerovnik ne može namiriti svoju tražbinu.

Nadalje, postojanje nesposobnosti za plaćanje, kao stečajnog razloga, utvrđeno je na temelju potvrde Financijske agencije iz koje proizlazi da su na računu preko kojega je dužnik obavljao svoje poslovanje evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u razdoblju duljem od 60 dana koje su na dan 5. lipnja 2015. iznosile 161.742.036,97 kn... Prema izričitoj odredbi članka 4. stavka 7. Stečajnog zakona, tada se primjenjuje zakonska predmnijeva da je dužnik nesposoban za plaćanje. S obzirom da je ispunjen taj stečajni razlog, za pravilnu odluku o otvaranju stečajnog postupka nije bitno je li dužnik i prezadužen ...

Neosnovano žalitelj tvrdi da je prije donošenja odluke o otvaranju stečajnog postupka bilo potrebno ispitati gospodarsko-financijsko poslovanje dužnika i u tu svrhu imenovati vještake ... Žalitelj je izgubio iz vida odredbu članka 52. tog zakona kojom je propisano da se vještaci neće imenovati ako se utvrdi da su ispunjeni uvjeti za otvaranje stečajnog postupka bez prethodnog ispitivanja sposobnosti dužnika za plaćanje ili njegove prezaduženosti.

Na pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja ne utječe ni okolnost što je rješenjem ovog žalbenog suda poslovni broj PŽ-3167/15-3 od 28. travnja 2015. ukinuto rješenje prvostupanjskog suda poslovni broj St-159/14 od 2. travnja 2015. kojim su određene mjere osiguranja imenovanjem privremenog stečajnog upravitelja, jer se i bez određivanja mjera osiguranja može donijeti rješenje o otvaranju stečajnog postupka. ...

Konačno, glede tvrdnje dužnika da je predlagatelj u ovršnom postupku odbio ponudu kupca (nije navedeno kojeg) da se nekretnina proda po cijeni koja odgovara prodavateljevoj tražbini, valja istaknuti da o prodaji nekretnine na kojoj postoji založno pravo u ovršnom postupku odlučuje sud koji provodi ovršni postupak.

Na temelju navedenog proizlazi da je stečajni sudac povodom prijedloga za otvaranje stečajnog postupka podnesenog od strane ovlaštenog predlagatelja (članak 39. stavak 2. i 3. Stečajnog zakona), pravilno utvrdio postojanje nesposobnosti za plaćanje kao jednog od stečajnih razloga (članak 4. stavak 7. Stečajnog zakona) i pozivom na odredbe članka 53. i 54. Stečajnog zakona donio pravilno i zakonito rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad dužnikom."

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

4. Prigovori istaknuti u ustavnoj tužbi iscrpljuju se u opisivanju tijeka stečajnog postupka. Podnositelj u bitnome ponavlja žalbene navode kao i ostale navode koje je isticao tijekom postupka, izlažući kronološki njegov tijek, od podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, prijedloga za otvaranje postupka predstečajne nagodbe, kao i odluka koje su donesene povodom tih prijedloga ili u vezi s njima. Pritom ukazuje na nedopuštenost vođenja stečajnog postupka zbog toga što je on podnio prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe. U tom smislu ističe da je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad podnositeljem od strane vjerovnika podnesen 24. siječnja 2014., dok je on prvi prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe podnio 7. ožujka 2014., a drugi prijedlog 8. rujna 2014. Stoga smatra da je njegov prijedlog dopustiv. Također smatra i da je njegov prijedlog osnovan jer je Trgovački sud u Splitu zaključio da su kumulativno ispunjene pretpostavke iz članka 39. Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 44/96., 29/99., 129/00., 123/00., 82/06., 116/10., 25/12. i 45/13.). Podnositelj nadalje ističe:

"Samom ovom postupku prethodio je niz odluka sudova i upravnih tijela različite stvarne nadležnosti, na način da je u donošenju prvostupanjske presude Trgovačkog suda u Splitu i Visokog trgovačkog suda u Zagrebu narušeno pravilo jednakopravnosti stranaka.

Pojednostavljeno, vjerovnik VICTA d.o.o. je prema dužniku ATRIUM SPALATUM d.o.o. pokrenuo jedan stečajni postupak u kojem ga je uspio blokirati i zabraniti raspolaganje imovinom - a koji postupak je pravomoćno okončan na način da je Visoki trgovački sud Republike Hrvatske rješenjem posl. broj: 65. PŽ-9236/13-3 od 03. prosinca 2013. g. odbio žalbu predlagatelja kao neosnovanu i potvrdio rješenje Trgovačkog suda u Splitu posl. broj: 12. St-101/2013 od 17. listopada 2013. g. kojim je odbijen prijedlog VICTE d.o.o. za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom ATRIUM SPALATUM d.o.o.

Nakon okončanja prvog postupka razlučni vjerovnik VICTA d.o.o. je pokrenuo drugi postupak poslovni broj St-159/2014, u kojem se donosi odluka o otvaranju stečaja i Visoki trgovački sud RH svojim rješenjem broj PŽ 5024/15-5 od 14.07.2015. potvrđuje prvostupanjsko rješenje. Kod ovoga dolazi do povrede prava na pravično suđenje iz razloga što je nezakonitim vođenjem postupka dužniku onemogućeno da utvrdi nedostatak legitimacije kod predlagatelja razlučnog vjerovnika iz razloga što je njegovo potraživanje osigurano založnim pravom na nekretnini, a u međuvremenu je smanjeno prijebojem potraživanja i uplatama.

U skladu sa pravnim stanovištem Upravnog suda u Splitu iskazanim u predmetu Uslpor-147/14-15, a sukladno odredbama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi o dopustivosti prijedloga za otvaranje i vođenje postupka predstečajne nagodbe, pravno je relevantno stanje u času podnošenja prijedloga, a kako je prijedlog za otvaranje predstečajne nagodbe podnesen dana 7. ožujka 2014. godine, nakon što je rješenjem Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj: 7. St-14/2014 od 11. veljače 2014. godine odbačen prijedlog vjerovnika VICTE d.o.o. za otvaranje stečajnog postupka, koje rješenje je postalo konačno i ovršno danom donošenja temeljem izričite odredbe članka 11. stavak 5. Stečajnog zakona, odluka FINE o odbacivanju prijedloga dužnika Atrium Spalatum d.o.o. za otvaranje postupka predstečajne nepravilna je i nezakonita.

Sukladno odredbi čl. 39. st. 1. i 3. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, a vezano za čl. 4. toč. 14. Stečajnog zakona, dužnik je u stanju nelikvidnosti ili insolventnosti dužan predložiti otvaranje postupka predstečajne nagodbe, sukladno odredbama Zakona, a do okončanja postupka predstečajne nagodbe nije dopušteno pokrenuti stečajni postupak.

Na temelju prijedloga predlagatelj VICTA d.o.o. od 24. siječnja 2014. godine za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom ATRIUM SPALATUM d.o.o. Split... stečajni sud nije donio rješenje o otvaranju postupka za utvrđivanje uvjeta za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom...

Člankom 42. Stečajnog zakona određeno je, da prethodni postupak može trajati najduže 60 dana od podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, što bi u konkretnom slučaju značilo da je prethodni postupak trebao biti okončan 24. ožujka 2014.

Nadalje, u odluci Visokog trgovačkog suda broj 65 PŽ-9236/13-3 od 03. prosinca 2013. godine izraženo je stanovište da razlučni vjerovnik ne može predlagati otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom, s obzirom da nije učinio vjerojatnim da se njegova tražbina neće moći potpuno namiriti iz predmeta na koji se odnosi njegovo razlučno pravo.

Međutim vjerovnik nekoliko dana nakon pravomoćnosti postavlja isti zahtjev u kojem je jedina promjena ustvari pogoršanje poslovne slike prouzročeno blokadama i zabranama otuđenja te postupcima koje je upravo Victa d.o.o. izazvao svojim radnjama. Kako se radi o identičnom zahtjevu a uvjet za dopustivost prijedloga je vjerojatnost da razlučni vjerovnik neće moći naplatiti svoje potraživanje, to dužnik

smatra da se radi o presuđenoj stvari.

Usput, iz dokumentacije koja je priložena ovoj tužbi vidljivo je da je dilema riješena. Naime, nekretnina na kojoj razlučni vjerovnik ima založno pravo prodana je u ovršnom predmetu Općinskog suda u Splitu Ovr 7616/15 za iznos od 11.200.000 kn što bi sa uplaćenih 479.542,30 kn i kompenziranih 5.918.977,67 uvelike premašilo tražbinu razlučnog vjerovnika.

Napominjemo kako VICTA d.o.o. nema niti pravni interes za otvaranje stečajnog postupka, jer je iz svega razvidno, posebno iz zloupotrebe prava i procesnih ovlaštenja, da je cilj postupanja potpuno uništenje ATRIUM SPALATUM d.o.o. i nanošenje nenadoknadive štete, kojim radnjama se međutim nanosi šteta ne samo ATRIUMU nego svim ostalim vjerovnicima, kupcima stanova, poslovnih prostora, te državi. Kako takav motiv VICTE i njene očigledne zloupotrebe prava ne mogu predstavljati opravdan razlog za pokretanje stečajnog postupka, pogotovo s obzirom na presuđenu stvar i naplatu tražbine."

Zaključno, predlaže da Ustavni sud usvoji njegovu ustavnu tužbu, ukine osporeno rješenje Visokog trgovačkog suda i rješenje Trgovačkog suda u Splitu te vrati predmet prvostupanjskom sudu na ponovni postupak. Također predlaže i privremenu odgodu pravnih učinaka osporenog rješenja do donošenja odluke Ustavnog suda u ovom predmetu.

IV. OCJENA USTAVNOG SUDA

5. Polazeći od obrazloženja ustavne tužbe, Ustavni sud je istu razmatrao s aspekta eventualne povrede ustavnog prava zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava, koji u relevantnom dijelu glasi:

"Članak 29.

Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama...
(...)"

6. Sadržaj ustavnog prava na pravično suđenje ograničen je na jamstva pravičnog suđenja pa Ustavni sud, ocjenjujući navode ustavne tužbe sa stajališta tog ustavnog prava, ispituje eventualno postojanje povreda u postupcima pred sudovima te na temelju toga, sagledavajući postupak kao jedinstvenu cjelinu, ocjenjuje je li postupak bio vođen na način koji je podnositelju osiguravao pravično suđenje. U spornoj pravnoj situaciji presuđivala su tijela sudbene vlasti unutar svoje nadležnosti utvrđene zakonom. Razvidno je da su i prvostupanjski i drugostupanjski sud osporena rješenja donijeli sukladno mjerodavnom pravu Republike Hrvatske te da su pravna stajališta i jedinstvena primjena zakona obrazloženi valjano, jasno i na ustavnopravno prihvatljiv način. Neosnovan je navod podnositelja da su sudovi propustili meritorno odgovoriti na njegove žalbene navode i valjano obrazložiti svoja pravna stajališta. Prema ocjeni Ustavnog suda, sudovi su za svoja utvrđenja i obrazloženja rješenja iznijeli dostatne i relevantne razloge.

6.1. U konkretnom slučaju, Ustavni sud je na temelju uvida u spis predmeta utvrdio da je Trgovački sud u Splitu, nakon provedenog iscrpnog dokaznog postupka (u kojem je pribavljena i pročitana cjelokupna dokumentacija potrebna za utvrđivanje činjeničnog stanja te su provedena brojna vještačenja), kao i detaljne analize svih okolnosti slučaja, o čemu je svoje stavove argumentirano izložio u opširnom obrazloženju svojeg rješenja, donio odluku o otvaranju stečajnog postupka

nad podnositeljem. Visoki trgovački sud je, polazeći od činjenica utvrđenih u postupku pred prvostupanjskim sudom, postupajući u granicama zakonom propisanog ovlaštenja, potvrdio prvostupanjsko rješenje. Pri tome je dao dostatne i valjane razloge za odbijanje žalbe zastupnika po zakonu stečajnog dužnika (podnositelja) te je potvrđivanje prvostupanjskog rješenja obrazložio na ustavnopravno prihvatljiv način. Odluke sudova, prema ocjeni Ustavnog suda, utemeljene su na relevantnim i opravdanim razlozima.

Slijedom navedenog, sagledavajući postupak koji je prethodio ustavnosudskom postupku kao jedinstvenu cjelinu, Ustavni sud utvrđuje da je isti vođen na način koji je podnositelju osiguravao pravično suđenje. Također, u primjeni i tumačenju mjerodavnog prava nije utvrđena arbitrarnost ili samovolja.

Slijedom navedenog, Ustavni sud utvrđuje da osporenim rješenjem, kao ni rješenjima koja su mu prethodila, podnositelju u konkretnom slučaju nije povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava.

7. Stoga je, na temelju članaka 73. i 75. Ustavnog zakona, odlučeno kao u izreci odluke.

8. Budući da je odlučeno o ustavnoj tužbi, sukladno članku 67. Ustavnog zakona, prestale su postojati pretpostavke za ostavljanje na snazi rješenja broj: U-III-272/2016 od 28. siječnja 2016., kojim je privremeno odgođena ovrha osporene presude (točka II. izreke odluke).

PREDSJEDNICA VIJEĆA
dr. sc. Snježana Bagić, v. r.

Dostava:

1. Odvjetničko društvo Farčić & Šarušić
n/r g. Ive Farčića, odvjetnika
Baštijanova 2A, 10000 Zagreb
- za podnositelja Tomislava Bausa
2. Trgovački sud u Splitu
Sukoišanska 6, 21000 Split
- uz povrat spisa broj: St-159/14
3. Centar za evidenciju i dokumentaciju Suda
4. Spis

Suglasnost ovog otpisavka s izvornikom ovjerava
Pomoćnica glavnog tajnika Ustavnog suda
za ustavnosudsko poslovanje

